

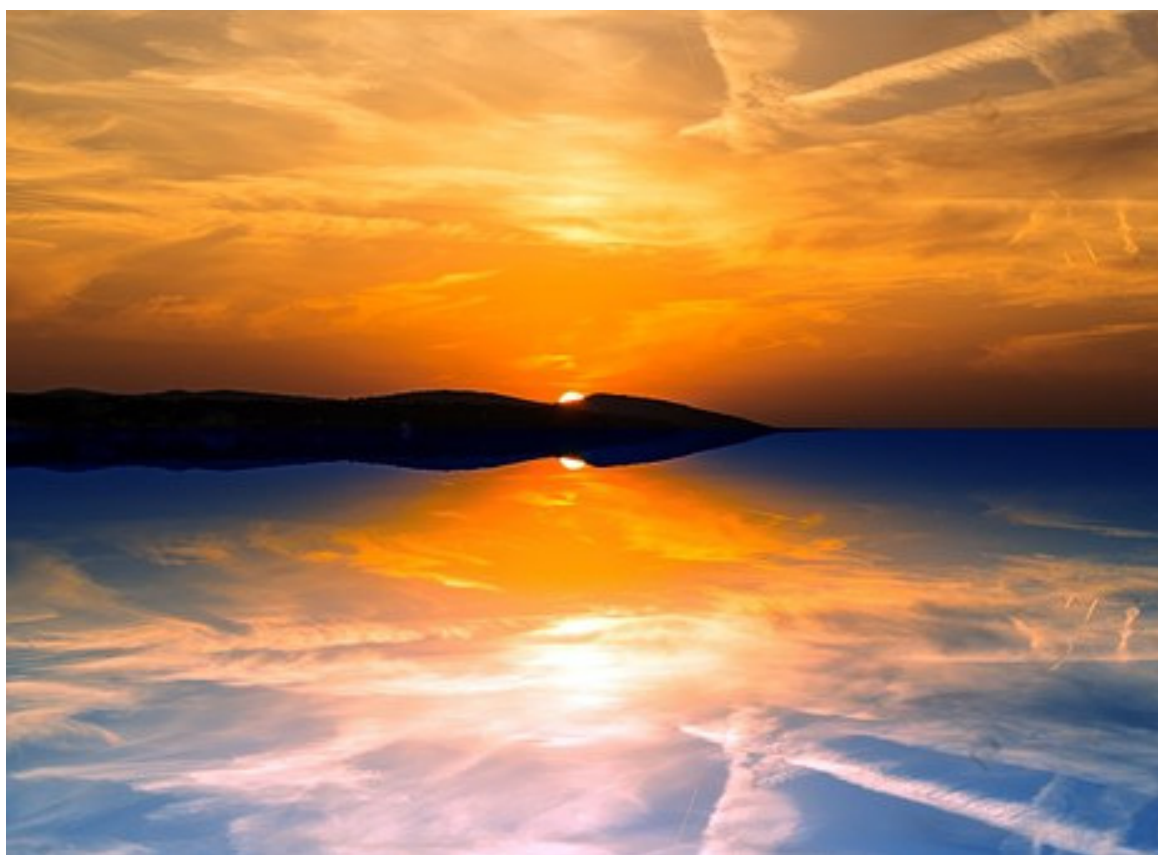

LSHDB

SynHør-bladet

28. årgang

Nr 3 - 2019

GOD SOMMER!

**Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde
(LSHDB)**

Innhold

Styrets hjørne	3	Sjakkhjørnet	8
EDbUs generalforsamling	4	Friluftsliv for alle hele året	9
Ressurskontorets info spalte	5	Kr 200.000 fra Sp.banken Øst	
Jomfruland	6	Til Eikholt senter	12
Årsmøte LSHDB Midt Norge/ Nordland	8	Fra «lovebugs til Key West	14
		Slik er besteforeldrene	17
		Tidstyven – Leve sammen	18

Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde

Leder: Åshild Johansen
Tlf: 402 34 452
E-post: aashild.lovise@ebnett.no

Nestleder: Kari Kristine Engan
Tlf: 72 88 94 01
E-post: ka-k-eng@online.no

Styremedlem: Bibbi Hagerupsen
Tlf: 960 46 065
E-post: bibbih@online.no

Styremedlem: Erik Nilsen
E-post: erini@online.no

Styremedlem: Hege Dahlen
Tlf: 970 01 093
E-post: hege.beathe.dahlen@gmail.com

1. varamedlem: Odd Paulsen

2. varamedlem: Sissel H. Markhus

Syn-Hør-bladet
Redaktør: Erik Olav Johansen
SMS. 402 34 454
E-post: erik@lshdb.no

ADRESSE:

LSHDB
Skippergata 33
0154 Oslo

E-post: kontor@lshdb.no
Internett: www.lshdb.no
Tlf: 22 41 34 24
Mobil: 95 94 93 57

Daglig leder: Karin Andvig

**Kontoret er åpent annenhver onsdag,
torsdag og fredag.
Kontoret ligger i 5. etasje.**

Trykk: Rycon AS

Opplag: 330

Styrets hjørne

Bibbi Hagerupsen, styremedlem

Kjære lesere!

I skrivende stund er jeg i Budapest, Ungarn.

Byen er utrolig vakker på sin måte når det gjelder utsmykninger på bygningene. Helt fascinerende!

Hvorfor er jeg her? Jo, deltatt på European Deafblind Union (EDbU)s generalforsamling sammen med forbundsleder Åshild. Mer om generalforsamlingen finner du her i dette nummeret.

I skrivende stund er vi i juni måned. Det nærmer seg det populære sommertreffet vårt i uke 26, der vi skal være på Scandic Nidelven hotell, Trondheim.

Vi skal ha landsmøte, likepersonskurs og utflukter.

Styret jobber fortsatt med tolkesaken i samarbeid med andre organisasjoner, blant annet Norges Døveforbund.

Vi lager et veikart med fokus på hva vi vil at tolketjenesten skal være.

Vi ønsker at det skal være under NAV, men som egen avdeling med egen ledelse og budsjett. Det skal bli spennende å se om det blir gjennomført.

22 september feirer LSHDB 30 år!

Helt utrolig!

Vi kan se tilbake om at vår kjære organisasjon har vokst og vokst, og har stått på for våre rettigheter.

Vi er heldige i forhold til de andre europeiske døvblindeorganisasjoner at døvblindhet er anerkjent som unik funksjonshemming.

Det har bare Kroatia og Tyskland.

God sommer !

**Sommerlig hilsen fra
Bibbi**

EDbUs generalforsamling i Budapest, uke 23, 2019

4. juni

Jeg, Bibbi og forbundsleder Åshild er her på EDbU (European Deafblind Union) s generalforsamling. I dag gjennomgikk vi de tekniske saker om hvem som har stemmerett. Totalt er det 14 land som har stemmerett.

Ellers var det forskjellige saker. I morgen går vi gjennom årsberetningen, årsregnskapet og så videre. Det blir spennende!

5. juni

EDbU generalforsamling dag 2. Vi har gått gjennom saker. Jeg plukker noen av sakene som jeg synes det er viktig å informere dere om. Det ble besluttet å opprette 3 arbeidsgrupper. Den første arbeidsgruppen skal jobbe med vedtekter og mulige endringer. Den andre med handlingsplan og strategiplan 2021 - 2025. Den tredje med terminologi om begrep, som døvblindtolk eller tolk for døvblind og ord som DB eller Db.

I 2021 blir det arrangert europeisk ungdomsleir for døvblinde i Belgia. Aldersgrense 18 - 30 år. Du som er ungdom, meld deg på. Informasjon om leiren kommer.

Det har vært diskusjon om stemmerett. Norge har 2 døvblindeorganisasjoner; FNDB og LSHDB. FNDB er nasjonal medlem mens LSHDB er assosiert medlem med tale- og forslagsrett. En arbeidsgruppe skal undersøke om rullerende stemmerett, for eksempel LSHDB i 2020 og FNDB i 2021. Det blir spennende.

Det ble diskutert om hvor generalforsamlingen de to neste årene skal

være. Det ble besluttet at det blir i Kroatia i 2020 og Belgia i 2021 i sammenheng med ungdomsleiren.

Generalforsamlingen ble ferdig i dag. Det blir en ny dag i morgen med døvblind kvinnes forum og døvblind ungdoms forum. Etter lunsjen skal vi feire Ungarns døvblindeforbund sitt 25 års jubileum.

Et eventuelt referat av møtet i Budapest kommer i neste nummer av bladet.

Ressurskontorets informasjonsspalte

Ledsagerbevis – tolk/ledsager

Tolketjenestenes ressurskonoter for personer med døvblindhet har mottatt et spørsmål om NAV kan kreve at tolk/ledsager er den personen som reiser gratis når personen som benytter tolketjeneste har ledsagerbevis.

Ledsagerbeviset kalles «Honnørrabatt for døvblinde med følge», også kalt «Grønt kort». Hovedregelen er at personer med døvblindhet har rett på honnørrabatt og å ta med seg en person gratis på kollektive transportmiddel, unntatt fly, mot å vise fram tilleggslegitimasjonskort for døvblinde («grønt kort»). Tilleggslegitimasjonskortet utstedes av sentrene som inngår i Nasjonal kompetanse-tjeneste for døvblinde (NKDB). Det er Samferdselsdepartementet (SD) som fastsetter reglene.

Ressurskontoret har vært i kontakt med NKDB og SD, og mottok dette svaret fra departementet: «Departementet har ikke lagt føringer på hvem som får dekket reiseutgiftene om personen med døvblindhet har med flere ledsagere.»

Ressurskontoret oppfatter det derfor slik at heller ikke NAV kan legge føringer for hvem som skal få dekket reiseutgiftene. Det betyr at det er opp til bruker, dersom vedkommende i tillegg til tolk/ledsager har med seg flere personer.

Konklusjon:

Det er den som har ledsagerbeviset som bestemmer om det er tolk/ledsager eller annen person som skal gå gratis på ledsagerkortet.

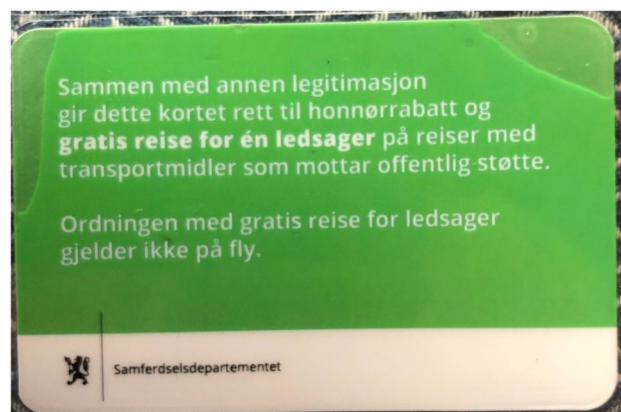
NAV HJELPEMIDDELSENTRAL BUSKERUD // ARBEIDS OG VELFERDSETATEN

Postadresse: Buskerudveien 126 // 3027 DRAMMEN

Besøksadresse: Buskerudveien 126 // 3027 Drammen

Tel: 407 02 806 // Faks:

www.nav.no // nav.hms.buskerud@nav.no

JOMFRULAND

JOMFRULAND

Bilder og tekst innsendt av Marie Drægni, Merete Karlsen og Nora Mo-sand.

Lørdag 4. mai 2019 hadde lokallagene LSHDB avd. Vestfold og Telemark ekskursjon til Jomfruland. Vi var i alt 5 hovedmedlemmer, 9 støttemedlemmer, ett barn og 8 ledsagere/tolker.

Før vi startet turen, ønsket lederen av LSHDB avd. Telemark, Marie Drægni, alle frammøtte hjertelig velkommen. Hun ga en kort orientering. Leder for LSHDB avd. Vestfold, Merete Karlsen ga uttrykk for gleden av å kunne arrangere fellesaktiviteter mellom Vestfold og Telemark. Miljøet er veldig lite, så det er godt å være flere å kunne hygge seg med.

Etter avtale møttes vi i Kragerø og tok ferga derfra til Tårnbrygga i Jomfruland. Der ga vår guide Einar Hartveit orientering om øya, Jomfruland. På det lengste, fra ene spissen til den motsatte spiss er øya 7,5 km lang og på det bredeste 1 km lang. I dag er det 70 fastboende på øya, og barna går på skole i Kragerø og på Skåtøy. Jomfruland er en samling av stein, grus og sand som ble skjøvet sammen under siste istid. Funn på øya vitner om historie som går tusenvis av år tilbake i tid. Den helt spesielle og varierte naturen gir rom for et mangfold av sjeldne planter og truede insekter.

Vi startet spaserturen fra Tårnbrygga og første stopp var i Fyret, Tårnet. Området har to fyrtårn og noen av oss tok turen opp til det gamle fyret og fikk oppleve en fantastisk utsikt fra toppen av tårnet. Turen gikk videre

nordover, gjennom den fantastiske nasjonalparken med store og varierte landskap. Spesielt morsomt var det å se, lukte og kjenne på et hav med hvitveis.

Hvitveissesongen gikk mot slutten, likevel var det mye igjen vi fikk se. På turen passerte vi Galleri Inspirasjon, der det var gammel skolestue og bua. Der var det salgsutstilling av malerier, fat og boller av keramikk, fiskefigurer og andre figurer i fargerike glass m.m. Veien gikk gjennom Jomfruland Hovedgård, der en kunne leie rom eller selskapslokale i helger eller uker. Ved enden av Eikeskogen så vi gravplass for øyas fastboende.

Underveis stoppet vi et par ganger for rast av medbrakt niste og termos.

Første stopp var i Galleri Inspirasjon, der var satt ut benker og sitteplasser. Siste stopp var Tårnbrygga eller Haga Kystkafe, som lå nær hverandre. Der kunne vi få kjøpt ferske bakervarer, pizza, hamburger, pølser, gulasj, is m.m.

Der ble det overrakt et takkekort med honorar til guiden, Einar Hartveit for vel utført oppdrag.

En heldagstur ble avsluttet med ferga tilbake til Kragerø. Været var skiftende, med sol og skyer. Og kaldt ble det på slutten av dagen, men alle hadde godt med klær på seg. Så vel tilbake i Kragerø ga alle uttrykk for tilfredshet med trim og fine opplevelser på Jomfruland.

Alle ga også uttrykk for ønske om fortsatt å gjennomføre felles arrangementer, da et større sosialt miljø ble mer variert og inspirerende.

Takk til ledere, Marie Drægni og Merete Karlsen for godt tiltak!

Bilder fra turen til Jomfruland

Velkommen til • Welcome to Jomfruland
— øya som steg opp av havet

Jomfruland
Kragers kommunne

Øya Jomfruland er en del av Raet, den store enden av stein, grus, sand og leire som etter siste isald omkranset den skandinaviske halvøya. Raet ble til i et tidrom vi kaller yngre dryas, som begynte for 12 800 år siden. De ble en relativt mild periode i den lange istidshistorien anført av en tussen år lang kaldperiode. Inlandsisen vokste, og brefronten rykket fram. Det var langs denne brefronten, som sto på sjøbunnen langs Norges kyst, at Raet bygde seg opp. Da den endelig smeltet tilbake, ble denne avsetningen av grove og fine løsmasser flygde igjen på havbunnen. Som følge av ismeltingen utviklet seg enorme trykk mot grunnen den hvitte på, og landet vårt hevet seg—relativt hurtig til å begynne med og etter hvert langsomt. For ca. 4000 år siden nådde områdene toppen av Raet havets overflate her ute på Jomfruland, og belter og strømmer kunne for alvor begynne å sønne stein, grus og sand. Jomfruland, den unike øya i havgapet, ble fæd.

THE ISLAND THAT ROSE FROM THE SEA FLOOR
Jomfruland is part of the huge Scandinavian end moraine from Last Ice Age, the Ra moraine. About 12 800 years ago, a period of ice retreat (interstadial) was replaced by a colder period (Younger Dryas stadial). During the next 1000 years the ice sheet re-advanced and for several hundred years the ice margin stood more or less still. Inland ice and ice transported eroded material that was deposited in front of the ice sheet. At that time, the moraine was formed at the top bottom, due to the depressed crust.

Viktigste bergarter:
Hvitt granitt, gule sandstein, etc.

Geologisk kart over Gaa, Norge og Gaa

Kulturen former landskapet

Øya er delt som følger:
Jomfruland til en spesiell øy? Jomfruland er skapt av siste isald, og siden formet av havet og vinden. Øyas spesielle historie har gitt den en svært mangfoldig natur og geologi. Grunnet fra jorda steg, med en etter isens skuring, veksler med lange nedbøringstider av is mot Skagerrak. På kysten finner man sandstrander, og noen steder flyvesand. Flere steder på øya ligger så-delt morenestein fra siste isald.

Årsmøte i LSHDB Midt Norge/ Nordland

Av Tormod Prytz

LSHDB Midt-Norge/Nordland hadde årsmøte 6. mai i "Vaskeriet", Bispegata 9 B, Trondheim. Det er de samme lokalene som Trondheim kommune bruker til dagtilbud til døve og døvblinde. Frammøtet var litt bedre enn i 2018: 5 hovedmedlemmer og 5 støtte-medlemmer.

Årsberetning, regnskap og aktivitetsplan ble godkjent uten vansker.

Det samme gjaldt revisjon av lokallagets vedtekter, som var ønsket etterat Trøndelagsfylkene er slått sammen og LSHDB har opphevet ordningen med representantskap.

I styret ble bare varamedlemmet byt-

tet ut.

Lagets tillitsvalgte er nå:

Leder: Ragnhild Håbjørg;
sekretær: Nora Noteng;
kasserer: Kari Kristine Engan;
styremedlemmer: Ingrid Alme Bjerkli og Per Jostein Skjager;
vara: Ann Kristin Staberg;
Revisor: Knut Loe Dønnessen.

Ved utgangen av 2018 hadde laget 22 hovedmedlemmer, 9 familiemedlemmer og 15 støtte-medlemmer. Medlemstallet har vært noenlunde det samme i flere år.

Etter møtet var det middag og sosialt samvær. Alle var mette og fornøyde da vi omsider tok fatt på hjemveien!

Sjakkhjørnet.

Av Tormod Prytz.

15.-17. mars ble Norske synshemmedes sjakkforbunds landsturnering arrangert på Hurdal syn- og mestringssenter. Dette var det 50. Norgesmesterskapet for synshemmede sjakkspillere! 19 deltakere, derav fire døvblinde, spilte om ære og spenning. I resultatlista har jeg satt stjerne foran de døvblindes fornavn. Her er lista:

A-klassen: Kai-Roger Johansen 4,5 poeng. Sverre Fuglerud 3,5.

Per Ivar Norum 2,5. Oddvar Øyan 2.

*Olav Vik 2. Thore Larsen 0,5.

B-klassen: Magne Bolme 3,5. Magnus Strand 3. Arild Øyan 2,5.

Ivar Viken 2,5. Otto Prytz 2,5. Steinar Volden 1.

C-klassen: Tore Orvik 4,5. Gustav

Wang 3,5. Odd Einar Orvik 3,5.

*Noah Helmersen Arnøy 2,5. *Camilla Hansen 2,5. *Villy Jakobsen 2,5.

*Liv Kristin Saur 1.

30.-31. mars spilte de gladsjakk i Trondheim for 13. gang.

Denne gangen var vi bare sju deltakere. Men Blindes sjakkklubb, Trondheim, kan kunsten å hygge seg! Sluttstillingen ble: Per Ivar Norum 5,5 poeng av 7 mulige. Reidar B. Andersen 5. Roy Ove Austerslått og Tormod Prytz 4 hver.

Otto Prytz 3,5. Arild Øyan og Oddvar Øyan hver 3.

Så kan vi glede leserne med at hele fem døvblinde og to med dårlig hørsel deltar i Rokadens hurtigturnering, som i alt teller ti spillere.

Turneringen avsluttes like før pinse.

Friluftsliv for alle hele året

Friluftsliv for alle hele året.

Varighet: 29 mai til 2 juni.

De aller fleste av oss ankom onsdag 29. mai. Noen kom med buss fra Oslo. Det var en ganske lang busstur. De aller fleste tok fly til Sandane, for så å ta buss derfra til Eidfjord. Der lå alle sammen over på hotell i Nordfjordeid første natt. Neste dag tittet vi rundt i Nordfjordeid inntil fellesbussen kom og hentet oss klokken halv 3 på ettermiddagen.

Vi ble kjørt til Skottneset feriesenter. Alle sammen steg av bussen og tok med seg sine koffertene. Vi fikk informasjon om hvilke hytter vi skulle være på. Alle ble fordelt på hytteenheter. Vi brukerne var 13 til sammen på en hytte. Totalt var det 4 hytter som alle bodde på. Hyttene var små og veldig koselige, med kjøkken og stue i ett. Soverommene var små, men søte og med køyesenger.

Alle hadde det trivelig sammen, og vi ble enda bedre kjent med hverandre på hytteenheter. Vi kunne se rett ut på sjøen fra de små hyttene våre. Været var ikke det beste, det fossregnet skikkelig, men det gjorde ingen ting. Torsdag kveld fikk alle servert en fantastisk fiskesuppe av de som eide stedet hadde laget til oss.

Fredag 31. mai lagde vi selv frokost på hyttene, og vi delte med de vi bodde sammen med. Klokken 10.00 var det felles informasjonsmøte. Etter møtet gikk vi bort til en hytte som lå fem minutter unna. Derfra tok vi en båt over til Silda, som er en øy med fastboende på 12 personer. På 50-60- og 70 tallet var det 100 fastboende.

Da vi kom frem til Silda ble vi guidet rundt på hele øyen. Det er en vakker og frodig øy, med vakre blomstrer. Etterhvert som vi kommer opp mot den andre siden av øyen merket vi den kraftige vinden, og at vi kunne se over på den andre siden av havet.

Deretter gikk vi tilbake og spiste våre matpakker ved bryggen på Silda. Videre tok vi da båten over til brygga på Flatraket. Derfra gikk vi tilbake til hyttene våre. Så var det ut på fellesplassen for å få informasjon om hvilke planer det blir utover dagen. Det ble gjort klart til fiske og krabbefangst. Noen dro for å ta opp krabbe- teiner mens andre dro opp fiskegarn. Det ble tatt opp mye fisk, såsom lyr, sei og noen torsk. Noen av oss fikk også prøvd fiskeline med kroker mens andre brukte fiskestang. Vi holdt på med det en god stund før vi dro tilbake til den vesle brygga igjen.

På brygga ble vi møtt av to personer som kunne sløye fisk. Av dem lærte vi å sløye fisk. Mange synes at det var en morsom og lærerik opplevelse. Så var det tid for å lage fiskepakker, og å koke krabbene og krepsene. Kaisa, Per, Bjørn og Sissel sto på og var flinke til å forberede middagen. Vi andre deltagere og tolkene hentet frem tallerkener, kniver og gafler fra hyttene.

Vi fikk så smake på de tilberedte fangstene våre. Med tilbehør som loff og majones smakte det fortreffelig! Resten av kvelden koste vi oss både ute og inne. Det var oppholdsvær og kaldt, men vi følte oss heldige.

Lørdag 1. juni sto vi opp og lagde frokost for oss som var på samme hytte.

Vi valgte frivillig hva vi ønsket å gjøre den formiddagen. Flere av oss gikk på tur og mange valgte å fiske fra bryggen med fiskestang. Noen valgte å slappe av litt inne i hytta. Senere samles vi i våres hytter og spiste lunsj sammen.

Da klokken ble to gikk vi alle sammen til brygga for å reise til Selja. Det er en øy der vi skulle besøke ruinen Selje kloster, og å høre om den fantastiske historien rundt det.

Guiden fortalte et sammendrag om klosterhistorien i ca. 20 minutters tid. Etter det fikk vi lov til å gå rundt å kjenne på ruinene, og vi kunne gå opp i et klokketårn om man turte det. Inne i klokketårnet var det en klokke som man kunne dra i ei snor. Da ringte ei bjelle.

Sankt Sunniva klosteret er oppkalt etter en dame som ble funnet i en hule, hun het Sunniva.

Vi gikk alle sammen tilbake igjen, for å bli kjørt til Barmen. Det ble servert en fantastisk festmiddag, som var hjortegryte med tilbehør. Det var et flott vertskap som hadde laget middag og dessert til oss, og med skilingsbolle i tillegg. Det smakte nydelig. Det hadde vært en fin opplevelse denne dagen. Så var det litt underholdning når en havfrue plutselig dukket opp, og Cor ble nysgjerrig og fikk lov til å hilse på havfruen. Det var en morsom opplevelse.

På vei til hyttene ble vi kjørt med småbåtene til den lille brygga. Der møtte vi på en utfordring. Utfordringen var å stige opp av båten for oss som hadde dårlig syn. Det var en høy kant man måtte gå over.

Vi fikk god hjelp av tolk/ ledsagere til å komme av båten. Heldigvis var det ingen som ble skadet, men mange

fikk seg en god latter. Deretter gikk vi opp til hyttene våre for å gjøre oss klare til neste dag.

Søndag 2. juni startet vi med å spise frokost sammen i våre hytter og deretter pakket vi ferdig. Vi sa adjø til alle sammen og takket for en fantastisk og lærerik helg som vi alle hadde hatt.

Takk til alle deltagere, og takk til prosjektgruppa for et flott samarbeid. Takk også til vertskapet som gjorde det mulig for oss å oppleve en vakker natur og historien bak dette flotte stedet.

Tusen takk til alle tolk og ledsagere som gjorde det mulig for oss å være med å delta i kommunikasjon og for god hjelp i alle utfordringer vi støtte på.

En varm hilsen fra prosjektgruppen

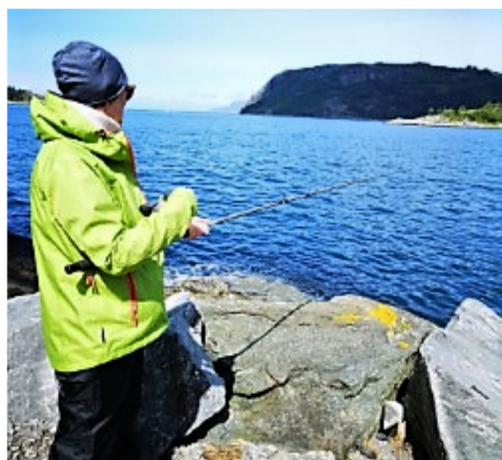
Hege Dahlen

Bilder innsendt av Hege Dahlen og Kaisa Markhus

Gjengen samlet.

Flere bilder fra turen:

Kr 200.000 fra Sparebanken Øst til Eikholt senter for døvblinde

Kilde: Sparebanken Øst, oest.no

Beskjedent og litt tilbaketrukket - i stille og idylliske omgivelser på Konnerud finner vi Eikholt.

Senteret som ble åpnet av Kong Olav i 1980 har gjennom snart 40 år vært med på å gi økt livskvalitet til døvblinde og deres familier fra hele landet. Det er blitt en nasjonal møteplass hvor fellesskap, erfaringsutveksling, sosialt samvær, opplæring og informasjons- spredning står sentralt.

Teknikk og nytenkning har høy prioritet hos oss. Det er fordi vi ønsker å gi brukerne våre bedre livskvalitet og muligheter i sin hverdag, sier direktør Roar Meland

Eikholt er tildelt et nasjonalt ansvar for tilpasningskurs for personer med medfødt og ervervet kombinert syns- og hørselshemming/ døvblindhet, en rettighet etter lov om folketrygd. Eikholt inngår også som enhet i Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde. De har fokus på informasjons- og kompetanse- spredning både på individnivå og på systemnivå i ulike deler av tjenesteapparatet.

Eikholt tilbyr:

- kombinert syns- og hørselsutredning og optimalisering
- rehabilitering/habilitering
- opplæring i ulike kommunikasjonsformer
- utprøving og opplæring i hjelpe-

midler (IT/iPad/iPhone)

- opplæring omfatter også tilbud til familie og nettverk

På bildet under ser man hvordan et vibrasjonsgulv bygges opp ved hjelp av spesielle høyttalere som omdanner lyd til vibrasjoner.

Eikholt søkte og fikk penger fra banken.

Det er ikke mye som ligner på en institusjon når man ser de anonyme lave rød- og gulmalte bygningene omgitt av grønne plener og pene gangstier, skilt fra den øvrige villa-bebyggelsen med et lite vann. Heller ikke når man kommer inn i bygningene kan med det blotte øyet se hvilke hypermoderne tekniske løsninger som gjør dette senteret så unikt og bra for sin brukergruppe.

Gjennom en SPIRE søknad ble vi gjort oppmerksom på at stiftelsen hadde behov for å bytte ut sitt vibrasjonsgulv. Dette gulvet gjør det mulig for døvblinde å oppleve musikk ved at lyd omgjøres til vibrasjoner i gulvet. Nye og mer moderne høyttalere skulle erstatte de gamle fra 1980, og et nytt gulv skulle legges oppå. Prosjektet ble tildelt 200.000 kroner fra Sparebanken Øst og vi ble invitert til å kom-

me på besøk da det nye rommet stod ferdig.

Kunderådgiver på Konnerud, Rebecca Iversen og avdelingsbanksjef Anette F. Green fikk en god og spesiell opplevelse da de, sammen med brukere og ansatte la seg ned på gulvet og toner fra den lokale artisten Jonas Fjeld strømmet ut gjennom høyttalerne. Vibrasjonene som da gikk gjennom gulvet kjentes godt i kroppen og skapte en rolig og behagelig atmosfære .

Det var helt tydelig at denne formen for aktivitet var med på å åpne sansene for gode opplevelser, skape velvære og roe ned frustrasjoner og indre uro.

Besøket gjorde noe med oss, vi fikk en mye større forståelse for de døvblindes utfordringer i hverdagen. Betydningen av tilbudet som gis på Stiftelsen Eikholt og hva deres ansatte kan hjelpe til med er fantastisk, og vi er veldig glad for å kunne hjelpe til med finansieringen av vibrasjonsgulvet.

Når senteret neste år kan feire sitt 40-års jubileum, kan de med stolthet se tilbake på alle de tusener av barn, unge og voksne med kombinert syns- og hørselshemming som har fått trygghet og kunnskap til å mestre en hverdag som består av utfordringer som de syns- og hørselsfriske aldri kan forstå fullt ut.

Fra «lovebugs» til Florida Keys

Av Erik Johansen

Den marerittaktige kjøreturen fra Orlando til Key West begynte på verst tenkelige måte.

Synderen, eller plageånden er en myggart på cirka 7-8 mm kroppslengde.

Det vitenskapelige navn er *Plecia neartica*.

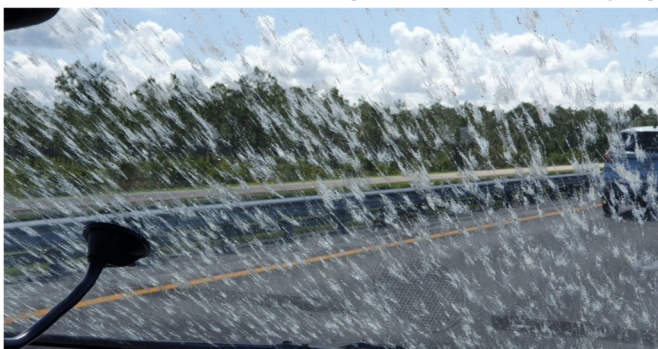
Det er en art av familien hårmygg som er utbredt i det sørvestlige Nord-Amerika.

I mai måned ankom vi Florida med noen venner. Straks la vi merke til noen små svarte skapninger rundt omkring som hang sammen som et kjærlighetspar hele tiden. De var ikke så plagsomt for vi hadde netting over hele patioen med bassenget.

Så var det en dag vi bestemte oss for en tur sørover. Målet var Florida Keys med Key West som endestasjon.

Nedover US Highway 441 begynte det å øke på med disse store svarte myggene. De traff fronten på bilen med økende antall etter hvert som vi kjørte. Tusenvis traff frontruten slik at sikten ble gradvis dårligere. Vi måtte finne en bensinstasjon eller rasteplass så fort som mulig for å skrape av belegget.

Da det kom noen regndråper turte jeg

ikke å bruke vinduspusseren. Det kunne blitt helt hvitt. På trefelts motorveier med stor trafikk er det ikke bare å svinge av.

Heldigvis kunne vi svinge av ved en bensinstasjon og fjerne det meste av det som hindret sikten. Vi var ikke alene, haugevis av biler kjørte innom for det samme.

Senere fant vi ut at i Florida kalles denne myggen for Love bugs.

Avisene der forteller at Love bug-sesongen er tilbake i Florida.

Slik ser de ut.

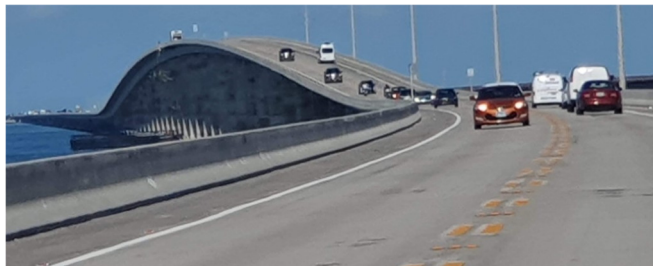

Og slik så bilen ut etter at vi prøvde å vaske det vekk. Håper leiebilselskapet ikke sender en ekstra regning for rengjøringen.

Videre nedover motorveien minnet det så mye at vi kunne slappe mer av.

Målet vårt den første dagen var hotellet vårt i Long Key. Det er midtveis mellom Floridas fastland og Key

West. Det var en mektig opplevelse å kjøre på disse vakre veiene med Atlanterhavet på venstre side og Mexicogolfen på høyre.

Et av de vakre stedene på Overseas Highway heter Islamorada. På begge sider av veien stod det oppstabet haugevis av båter for fiske. Og de mange marinaene var fulle av dem. Stedet kalles for verdens hovedstad for sportsfiske. Det kan jeg tro på.

Lime Tree Bay Resort

Om ettermiddagen ankom vi dette hotellet, Lime Tree Bay Resort. Her fikk vi god avslapning etter den marerittaktige turen tidligere på dagen. Her nede i sør er alt så avslappet, og det så ut som vi var i Karibien.

Dette hotellet skulle vi tilbake til igjen etter Key West turen dagen etter. En leilighet med 3 soverom, 3 bad, en stue med spisekrok, kjøkken og 2 balkonger var passende stor for oss på 5 personer.

Solnedgang ved hotellet

Morgenen etter var det klart for siste etappe til USAs sydligste punkt.

På de fine veiene var vi raskt fremme i Key West. En by med 25000 fastboende mennesker. Den ble grunnlagt i 1825.

Inne i sentrum i de trange gatene kjørte bilene sakte. Husene var lave med frodige hager. På gater og fortau løp det rundt høner, haner og kyllinger i fargesprakende fjærdrakt.

Hovedmålet for turistene oppdaget vi når vi kjørte helt til enden av gaten mot havet og Cuba 14 mil unna. En lang kø på et fortau der folk ventet på tur for å ta bilder av seg selv med den fargerike store bøyen som er malt med ordene «Southernmost Point» Og 90 miles to Cuba.

Forbundsleder Åshild Johansen og redaktør Erik poserer her foran punktet.

Etter en fem minutters gange nordover gaten gjennom gamle velstelte hus og hager kom vi til huset som tilhørte Ernest Hemingway.

Som nok mange vet var han en dyktig forfatter som fikk nobelprisen i 1954. Han var også eventyrer, krigshelt, storviltjeger, storfisker, don juan med fire ekteskap bak seg. Han var glad i å feste.

Men med sviktende helse og store psykiske problemer tok han sitt eget

liv i 1961.

Det flotte huset i Key West er blitt museum.

Eiendommen huser ca. 60 katter. De er i slekt med en av de første kattene Hemingway fikk som gave fra en sjøkaptein. De har flere tær enn vanlig, noen har opptil sju tær.

Kattekirkegården ligger i hagen. Plaketter med navn som Greta Garbo, Ingrid Bergman, Sophia Loren, Truman Capote etc. pryder gravstedet.

Her er Åshild med to av kattene.

Pause for trette ben i den frodige hagen

Hus og innbo ser ellers ut som den var for 50-60 år siden.

Slik er besteforeldrene

13 herlige gullkorn fra barnemunn
Av Eivind Ertesvåg

Det er av barn og fulle folk man får høre sannheten. Spesielt barn har ikke særlig mye filter (heldigvis) når de snakker ut.

En gjeng 8-åringer ble bedt om å beskrive besteforeldre. Svarene deres er både hysteriske, rørende og tankevekkende.

1. «Besteforeldre har ikke egne barn. I stedet liker de andre sine!»
2. «Besteforeldre behøver ikke å gjøre noe som helst unntatt å være der når vi kommer på besøk ... De er så gamle at de ikke må leke for hardt eller løpe. Det er fint hvis de kan kjøre oss til butikken og gi oss penger.»
3. «Når de går på tur med oss, senker de farten når vi går forbi fine løv og larver!»
4. «De sier ikke – Fort deg!»
5. «Som regel er bestemødre tjukke, men ikke så tjukke at de ikke kan knyte skoene dine.»
6. «De bruker briller og har på seg morsomme truser.»
7. «De kan ta tennene ut av munnen!»
8. «De kan svare på spørsmål som – Hvorfor er ikke gud gift? og – Hvorfor jager hunder katter?»
9. «Når de leser for oss, hopper de ik-

ke over noe. Og de har ikke noe imot å lese den samme historien om igjen hvis vi spør.»

10. «Alle skulle prøve å ha en bestemor, spesielt hvis du ikke har tv fordi de er de eneste voksne som liker å være sammen med oss.»
11. «De vet at vi bør ha litt godteri før vi legger oss og gir oss en klem selv om vi har vært slemme.»
12. «Bestefar er den smarteste mannen på jorda. Han lærer meg mange fine ting, men jeg får ikke se ham ofte nok slik at jeg blir like smart som ham.»
13. «Det er morsomt når de bøyer seg, for du hører en promp og så skylder de på hunden!»

Tidstyven - Leve sammen

Novellesamling av Atle Øi. Fortelling-er.net

Tidstyven:

Å kaste bort livet er ganske så lett

Om TV'n i stua står
middag og fjernsyn, så gjesper du
tret

Mens årene går og går
Jeg burde jo trene og få energi
slik at kroppen blir våken og lett

Kanskje en tur i det hvite på ski
Men akkurat nå er jeg tret
Får starte på mandag- ikke nå
Følger jo med på en serie
Men mandagen kom - så plutselig og
brå

Får starte opp etter ferie
Skulle , burde og ville i fleng

Masser av fine planer
Får ta det til uka , men nå i seng

Vanskelig å endre vaner..
Den mektige sjefen -tidstyven vår
Får beste plassering i stua

Den daglige sløvhetsdosen vi får
Servert rett i hjernebua
Rart at vi fortsetter - selv om vi vet
Vet at vi ikke vil

Så på "paradise" - tror jeg den het
"Du for et spennende spill"....

Vi ser og vi ser og vi ser og vi ser
Fra meny vi vel knapt er bevisst

Vi er dopet - og junkien roper på mer
Kan et passende ord være - TRIST...?

Leve sammen:

I gode og onde dager
Vi samtykket begge to
Lett når ingenting gnager
Da trykker jo ingen sko

Mange år før det strandet
Slik ekteskap ofte gjør
spenningen hadde landet
ild ble til halvvarme glør

Det blir noen tanker rundt store brudd
Viktig å noe lære
Livet får seg et alvors- skudd
Det vonde - må ikke få gjære

Må lære noe til neste gang
Hva holder liv i ild
En oppskrift - en som er livslang
Som gjør at man får det til

Jeg vet ikke svaret, kanskje vet ingen
Fasiten finnes vel ei
Bevare kraften i giftingen
Unngå den splittede vei

Kanskje er deler av svaret lett
Kanskje det går på å lytte
Droppe å tolke og tro i et sett
la ørene gjøre litt nytte..

Det å gjette, tolke, og tro
Kan bli sannhet, basert på ditt skjønn
Filter, forvrengninger, bygger ei bro
kan fort bli problemenes brønn..

Det å lytte er slett ikke lett
Høre men også forstå
Unngå mistolkning rett og slett
Det er det jeg jobber med nå...

Specsavers Optikk
Moss
 Dronningens gate 1
 1530 MOSS
 Tlf. 69 25 55 60

Hamar kommune
 Vangsv 51, 2317 HAMAR
 Tlf. 62 56 30 00

Ødegården TransportANS
 3626 ROLLAG
 Tlf. 416 35 092

Specsavers Optikk
Hamar Optikk AS
 Aslak Bolts gate 48
 2316 HAMAR
 Tlf. 62 52 34 80

Hetland videregående skole
 Breidablikkv. 16
 4017 STAVANGER
 Tlf. 51 92 14 00

interoptikk
Optiker Randstad
 Din leverandør av merkevarer

Torg gt.21 - Sortland | Tlf. 76 12 21 62

Mirawa Restaurant
Lin Hu Zhang
 Schwenckegata 1
 3015 DRAMMEN
 Tlf. 32 83 65 85

BRATTLI BYGG
 Alle bygg- og reparasjonsarbeider
ANDERS WØIE
 Bygghandling og Anlegg
 Tlf. 40 40 00
 www.brattlibygg.no

Voss Olje
 Strandav. 62
 5700 VOSS
 Tlf. 56 51 34 50

05060
 For utleie og kjøp av bil
 www.05060.no

interoptikk
Nordfonn
 Fokus Butikkssenter,
 Villav 1
 1920 SØRUMSAND
 Tlf. 63 86 60 70

oticon
 Hegdehaugsveien 31, 0167 OSLO
 Tlf. 23 25 61 00 - www.oticon.no

VB KARME & RÅD
Karl Botolfsen VVS AS
 Fygleveien 53, 8370 LEKNES
 Tlf. 76 08 05 50 - www.botolfsenvvs.no

price
Price Lagerbutikk AS
 Nybruveien 7, 3055 KROKSTADELVA
 Tlf. 32 23 10 80 - www.lagerbutikk.no

Fagernes Optiske AS **a***
 Jernbanevegen 6 • 2900 Fagernes
 61 36 02 86 • fagernes.optiske@allianceoptikk.no

HØREAPPARATETS ENERGISENTER
 Bregnev 3, 8680 TROFORS - Tlf. 484 68 168 m.m. kl. 10-14
post@energisentret.no - www.energisentret.no
 Batteri og produkter til høreapparat

Hammerfest Taxihus AS
 Storgata 2, 9600 HAMMERFEST
 Tlf. 78 41 12 34

Busser tilpasset rullestolbrukere!
 Utstyr i våre busser: Sotete ruter,
 Radio/stereoanlegg, Air-vondition, Luksusstoler,
 Tilhengerfeste og stor tilhenger.

Kontakt oss: 78 41 12 34 eller mail:
post@hammerfesttaxi.no

En virksomhet i Stiftelsen Signo
 Sentrumsbygget, 3140 ANDEBU
 Tlf. 33 43 88 00 - www.signo.no

Al folkehøyskole og kurscenter for døve
 Bakketeigen 51, 3570 ÅL
 Tlf. 32 08 26 00 - www.al.fhs.no

Krødsherad kommune
 3536 NORESUND, Tlf. 32 15 00 00
www.krodsherad.kommune.no

Returadresse:

LSHDB (Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde, Skippergata 33, 0154 Oslo

LSHDB sentralstyre 2018 - 2020

Forbundsleder: Åshild Johansen
Nestleder: Kari Kristine Engan
Styremedlemmer: Bibbi Hagerupsen
Hege Beathe Dahlen
Erik Nilsen
Varamedlemmer: Odd Paulsen
Sissel H. Markhus

LSHDBs hjemmeside: www.lshdb.no